

השואל את הפרה פרק שמיני בבא מציעא

לח א מיי פ"ג מהל' שאלה ופקדון הל' ג סמג עשין כג טו"ש"ע ח"מ ס' שרמ סעי' ד: לו ב ג מיי"ש ס"פ ה' י סמג שם טו"ש"ע ח"מ ס' שמו סעי' ד וסעי' טו: לו ד מיי"ש ס"פ ה' א סמג שם טו"ש"ע ח"מ ס' שמו סעי' ה: לח ה מיי"ש ס"פ ה' ב טו"ש"ע שם סעי' ח:

מוסף רש"י

ושלחה לו ביד בנו כו' פטור. דלח קמה בשות שאל להחייב בחובות עד שאמר לו מפיו שלחה לו ביד בנו כו' (ב"ק קד). אמר לו השואל שלחה לי כו' ושלחה ומתה. כריכה בדרך קודם שיתכנס לבינה חייב. בחובות שמשעה שמתה ששלחו בנות השואל, נתחייב השואל בחובותיהם וחס לא אמר לו שלח אלא המשאל שלח לו כשאלו לו זה השליח פסקו אמר לו כן ועמד ושלחה ומתה בדרך פטור (טע"ל פ). וכן בשעה שמתה. אם מפרה המשאל ליד השליח להשיב לבעלה ולא אמר המשאל חייב, דלח קמה בשותיה למשאל (שם).

שבעת היסת כמו פוגם כתובה ועד אחד מעיד שהיא פרועה פרק הכותב (כמויות דף פז). ועוד אור"ת דרב יהודה מוקי נמי מתני' כר"ג ואיכא חדא דהודאה והכי פריך מה שטענו לא הודה לו כלומר למה ישבע ששכרה מתה היה לו לישבע ששאלה קיימת והיא אותה שמחזיר לו ולהשיב על טענתו שאומר שאלה מתה ומשני ע"י גלגול כיון דלריך לישבע על אותה שמתה שכררה מתה אוקמה רבנן אידך שבעה נמי עלה בגלגול טובז לעשות ז' שבעות על פרה אחת יותר מעל ז' פרות (אבל הרי"א דהמוכר הבית (ב"ב דף ע"ג) ליכא לאוקמי כגון דאיכא פרה אחת של הודאה ולוקמה דליכא הודאה ומיתי ליה שפיר:

שאלה בבעלים שברה שאל

בבעלים מהו. משמע אצל שכרה צבעלים וחזר ושכרה של צבעלים פשיטא דשכירות דקיימא קיימא וכו' דלמירין לעיל (דף לו): דלמירין שכירות צבעלים ומפקע שכירות של צבעלים אלמא אין שניה מתחברת עם הראשונה וי"ל דגזירת הכתוב הוא דככל היכא דאיכא צבעלים או בראשונה או בשניה פטור:

ה"ג בקונטרס בבעיא ששייכת

את"ל ב"ן דשייכא במקצת כמאן דשייכא בכולה לא אמר. ומימה דל"כ מאי צעי צבעיא רביעית שכרה צבעלים שאלה של צבעלים וחזר ושכרה מהו אי חזרה שכירות לדוכתה או לא הא כיון דשאלה שבאמנע לא חשיב צבעלים היכי תיהדר שכירות לדוכתה ליחשב צבעלי' אחרי שכבר פסקו הצעלים בשאלה שבאמנע אין זו סברא כלל ואין לפרש דבעיא רביעית אינה לפי את"ל שאמרנו אלא לפי מה שנאמר את"ל דאמר"י כיון דשייכא במקצת כמאן דשייכא בכולה דמי ומספקא ליה כיון דלח פסקו הצעלים הדרא לדוכתה או דלמא לא הדרא לדוכתה דשאלה מפסקא דהואיל דמחמת השאלה אין שכירות האחרון יכול ליחשב צבעלים דתרי שייכי לא אמרינן לא הדרא נמי לדוכתה דל"כ היה לו לגמ' לפרש את"ל דאמר ועוד דל"כ

חדא להד"מ כו'. הרי כפירה וחדא אין צעידן דשאלה מתה הרי הודאה: ואמאי מה שטענו לא הודה לו. אע"ג דלוקימנא ככופר ומודה ה"מ לר"ג מיהו מתני' לרב הונא ורב יהודה דקתני ואמאי ישבע הרי אין כאן הודאה במקלח: אישטבע לי איזו מיהת. ואפי' היא שכורה יש לי עליך שבעה שכן הוא כדכריך דלית לן דרמי בר חמא דבעי כפירה והודאה בשומרים דסבירא לן כמ"ד עירוב פרושיות כתיב כאן וכי כתיב כי הוא זהו אמלוי הוא דכתיב וגלגול שבעה מן המורה היא (מואמרה האשה אמן דדרשינן ב"ק קט"ז):

שאלה מתה: ואמאי מה שטענו לא הודה לו ואו ומה שהודה לו לא טענו אמר עולא אעל ידי גלגול דא"ל אישתבע לי איזו מיהת דכדרכה מתה ומיגו דמישתבע דכדרכה מתה מישתבע נמי דשכורה מתה: זה אומר איני יודע וזה אומר כו': הא מני סומכוס היא דאמר (ב"ב מ"ג) ממון המוטל בספק חולקין בעי ר' אבא בר ממל שאלה בבעלים שברה שלא בבעלים מהו מי אמרינן שאילה לחודה קיימא ושכירות לחודה קיימא או דלמא שכירות בשאלה מישך שייכי דהא מוחיב בגניבה ואבדה את"ל בשכירה בשאלה מישך שייכי שברה בבעלים שלא בבעלים מהו שאלה בשכירות ודאי לא שייכא או דלמא כיון דשייכא במקצת כמאן דשייכא בכולה דמי את"ל לא אמרינן כיון דשייכא במקצת כמאן דשייכא בכולה דמי שאלה בבעלים ושכרה שלא בבעלים וחזר ושאלה מהו הדר אתיא לה שאלה לדוכתה או דלמא אפסיקא לה שכירות ביני וביני שברה בבעלים ושאלה וחזר ושכרה מהו מי אמרינן אתיא לה שכירות לדוכתה או דלמא אפסיקא לה שאלה ביני וביני יתיקו: מתני' השואל את הפרה ושלחה לו ביד בנו ביד עבדו ביד שלוחו או ביד בנו ביד עבדו ביד שלוחו של שואל ומתה פטור אמר לו השואל שלחה לי ביד בני עבדו ביד שלוחי או ביד בנך ביד עבדך ביד שלוחך או שאמר לו המשאל הריני משלחה לך ביד בני עבדו ביד שלוחי או ביד בנך ביד עבדך ביד שלוחך וכו' השואל שלח ושלחה ומתה חייב ה"בן בשעה שמהזירה: (גמ' ב"ב

הוא כדכריך דלית לן דרמי בר חמא דבעי כפירה והודאה בשומרים דסבירא לן כמ"ד עירוב פרושיות כתיב כאן וכי כתיב כי הוא זהו אמלוי הוא דכתיב וגלגול שבעה מן המורה היא (מואמרה האשה אמן דדרשינן ב"ק קט"ז):

הגהות הגר"א

[א] גמ' (ומה שהודה לו לא טענו) מא"מ וי"ב לפי רש"י הוא מיותר אבל לפי הראב"ד דלא קחשיב לה ה"ל אחי שפיר (דקושת הגמ' משום דרמי לטמין וטעוין ועי' רא"ש): [ב] חוב' ד"ה ה"ג ונראה כמו כו'. י"ב וכו' הרא"ש וטור אבל הרמב"ם ל"ג כאן ואת"ל:

שאלה מתה: ואמאי מה שטענו לא הודה לו ואו ומה שהודה לו לא טענו אמר עולא אעל ידי גלגול דא"ל אישתבע לי איזו מיהת דכדרכה מתה ומיגו דמישתבע דכדרכה מתה מישתבע נמי דשכורה מתה: זה אומר איני יודע וזה אומר כו': הא מני סומכוס היא דאמר (ב"ב מ"ג) ממון המוטל בספק חולקין בעי ר' אבא בר ממל שאלה בבעלים שברה שלא בבעלים מהו מי אמרינן שאילה לחודה קיימא ושכירות לחודה קיימא או דלמא שכירות בשאלה מישך שייכי דהא מוחיב בגניבה ואבדה את"ל בשכירה בשאלה מישך שייכי שברה בבעלים שלא בבעלים מהו שאלה בשכירות ודאי לא שייכא או דלמא כיון דשייכא במקצת כמאן דשייכא בכולה דמי את"ל לא אמרינן כיון דשייכא במקצת כמאן דשייכא בכולה דמי שאלה בבעלים ושכרה שלא בבעלים וחזר ושאלה מהו הדר אתיא לה שאלה לדוכתה או דלמא אפסיקא לה שכירות ביני וביני שברה בבעלים ושאלה וחזר ושכרה מהו מי אמרינן אתיא לה שכירות לדוכתה או דלמא אפסיקא לה שאלה ביני וביני יתיקו: מתני' השואל את הפרה ושלחה לו ביד בנו ביד עבדו ביד שלוחו או ביד בנו ביד עבדו ביד שלוחו של שואל ומתה פטור אמר לו השואל שלחה לי ביד בני עבדו ביד שלוחי או ביד בנך ביד עבדך ביד שלוחך או שאמר לו המשאל הריני משלחה לך ביד בני עבדו ביד שלוחי או ביד בנך ביד עבדך ביד שלוחך וכו' השואל שלח ושלחה ומתה חייב ה"בן בשעה שמהזירה: (גמ' ב"ב

משאל: או ציד עבדו או ציד שלוחו של שואל [ומה] פטור. אם מתה בדרך פליגי בה רבה ורב חסדא בהגזל קמא (ב"ק דף קד). רב חסדא מתוך לה להאי שלוחו דשאל דמתני' בשכירו ולקטיו שדר צביתו אצל אין עדים שהוא שלוחו דאי איכא עדים הו' שליח וחייב השואל בחובותיו משמסרו לו רבה אומר אפילו עשאו שליח עדים לאו שליח הוא להתחייב ע"י בחובותיו דה"ק ליה איניש מהימנא הוא אי צבית לשדורי צדיה שדר: וכן בשעה שמהזירה. אם שלח השואל ציד בנו ועבדו או שלוחו או ציד עבדו ושלוחו של משאל לא יצאה מרשותו של שואל עד שמבא ליד המשאל ואם מתה בדרך חייב אמר לו המשאל שלח לי או שאומר לו השואל הריני משלחה וכו' וא"ל המשאל שלח ושלחה ומתה פטור: (גמ' ב"ב

ציד

אזנה יכולה להתחבר עם השכירות שלפניה וליחשב צבעלים שאלה מתה ומשני ע"י גלגול כיון דלריך לישבע על אותה שמתה שכררה מתה אוקמה רבנן אידך שבעה נמי עלה בגלגול טובז לעשות ז' שבעות על פרה אחת יותר מעל ז' פרות (אבל הרי"א דהמוכר הבית (ב"ב דף ע"ג) ליכא לאוקמי כגון דאיכא פרה אחת של הודאה ולוקמה דליכא הודאה ומיתי ליה שפיר:

אמר

(א) [ב"ק לה: וש"נ], (ב) [ב"ק קד, א] לעיל פ: (ד) [שמות כג, ה] וקדושין מ: (ו) [במדבר ה, א] והא דקאמר לעיל דרב נתנן מוקי לה בתרמי ה"ה לרב יהודה מוקי לה הכי אלא משום שצריך לון לפרש הכי ה"ה מחייב שבעה ונקט ר"ג אצל הדיא דהמוכר כו'. רש"י

הגהות הגר"א

[א] גמ' (ומה שהודה לו לא טענו) מא"מ וי"ב לפי רש"י הוא מיותר אבל לפי הראב"ד דלא קחשיב לה ה"ל אחי שפיר (דקושת הגמ' משום דרמי לטמין וטעוין ועי' רא"ש): [ב] חוב' ד"ה ה"ג ונראה כמו כו'. י"ב וכו' הרא"ש וטור אבל הרמב"ם ל"ג כאן ואת"ל:

הגהות הגר"א

[א] גמ' (ומה שהודה לו לא טענו) מא"מ וי"ב לפי רש"י הוא מיותר אבל לפי הראב"ד דלא קחשיב לה ה"ל אחי שפיר (דקושת הגמ' משום דרמי לטמין וטעוין ועי' רא"ש): [ב] חוב' ד"ה ה"ג ונראה כמו כו'. י"ב וכו' הרא"ש וטור אבל הרמב"ם ל"ג כאן ואת"ל:

הגהות הגר"א

[א] גמ' (ומה שהודה לו לא טענו) מא"מ וי"ב לפי רש"י הוא מיותר אבל לפי הראב"ד דלא קחשיב לה ה"ל אחי שפיר (דקושת הגמ' משום דרמי לטמין וטעוין ועי' רא"ש): [ב] חוב' ד"ה ה"ג ונראה כמו כו'. י"ב וכו' הרא"ש וטור אבל הרמב"ם ל"ג כאן ואת"ל:

הגהות הגר"א

[א] גמ' (ומה שהודה לו לא טענו) מא"מ וי"ב לפי רש"י הוא מיותר אבל לפי הראב"ד דלא קחשיב לה ה"ל אחי שפיר (דקושת הגמ' משום דרמי לטמין וטעוין ועי' רא"ש): [ב] חוב' ד"ה ה"ג ונראה כמו כו'. י"ב וכו' הרא"ש וטור אבל הרמב"ם ל"ג כאן ואת"ל:

הגהות הגר"א

[א] גמ' (ומה שהודה לו לא טענו) מא"מ וי"ב לפי רש"י הוא מיותר אבל לפי הראב"ד דלא קחשיב לה ה"ל אחי שפיר (דקושת הגמ' משום דרמי לטמין וטעוין ועי' רא"ש): [ב] חוב' ד"ה ה"ג ונראה כמו כו'. י"ב וכו' הרא"ש וטור אבל הרמב"ם ל"ג כאן ואת"ל:

הגהות הגר"א

[א] גמ' (ומה שהודה לו לא טענו) מא"מ וי"ב לפי רש"י הוא מיותר אבל לפי הראב"ד דלא קחשיב לה ה"ל אחי שפיר (דקושת הגמ' משום דרמי לטמין וטעוין ועי' רא"ש): [ב] חוב' ד"ה ה"ג ונראה כמו כו'. י"ב וכו' הרא"ש וטור אבל הרמב"ם ל"ג כאן ואת"ל:

הגהות הגר"א

[א] גמ' (ומה שהודה לו לא טענו) מא"מ וי"ב לפי רש"י הוא מיותר אבל לפי הראב"ד דלא קחשיב לה ה"ל אחי שפיר (דקושת הגמ' משום דרמי לטמין וטעוין ועי' רא"ש): [ב] חוב' ד"ה ה"ג ונראה כמו כו'. י"ב וכו' הרא"ש וטור אבל הרמב"ם ל"ג כאן ואת"ל:

הגהות הגר"א

[א] גמ' (ומה שהודה לו לא טענו) מא"מ וי"ב לפי רש"י הוא מיותר אבל לפי הראב"ד דלא קחשיב לה ה"ל אחי שפיר (דקושת הגמ' משום דרמי לטמין וטעוין ועי' רא"ש): [ב] חוב' ד"ה ה"ג ונראה כמו כו'. י"ב וכו' הרא"ש וטור אבל הרמב"ם ל"ג כאן ואת"ל: